

163 . Steierdorf | Comuna: Anina | Județ: Caraș-Severin | Punct: Peștera Hoțu (La Hoțu), Peștera cu Abri | Anul: 2007

Anul: 2007

Cod RAN: 50905.01

Perioade: Preistorie, Antichitate, Evul Mediu, Perioada modernă

Epoci: Paleolitic, Mezolitic, Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului, Epoca romană timpurie, Evul Mediu, Perioada modernă

Categorii sit: Domestic

Autori: Ion Cornel Bălțean, Dan Bobic, Adela Cincă, Silviu Constantin, Mircea Gherase, Gheorghe Lazarovici, Oana Moldovan, Florin Pendea, Sorin Marius Petrescu, Joshua Pollard, Dănilă Soameș, João Zilhão

Instituții: Roșia Montană Gold Corporation SA, Instituție Nedefinită, Instituție Nedefinită, Instituție Nedefinită, Instituție Nedefinită, Universitatea "Eftimie Murgu", Reșița, Instituție Nedefinită, Instituție Nedefinită, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, University of Bristol, UK, Instituție Nedefinită, Instituție Nedefinită

Rezumat

Obiectivul principal al acestei campanii a fost continuarea cercetarea multidisciplinare a depozitului de peșteră pluristratificat identificat în Peștera La Hoțu (2004-2007), depozit considerat a fi deosebit de important pentru înțelegerea schimbărilor paleoclimatice și a prezențelor antropice în sistemul carstic al văii Minișului, sector Plopa-Ponor. Cercetările au avut două componente majore: continuarea cercetărilor din Peștera La Hoțu, conservate din campania anului anterior și efectuarea unui sondaj test pentru punerea în evidență a secvenței stratigrafice din abri-ul situat lângă peștera cunoscută sub numele de Peștera cu Abri.

Raport

Obiectivul principal al acestei campanii a fost continuarea cercetarea multidisciplinare a depozitului de peșteră pluristratificat identificat în Peștera La Hoțu (2004-2007), depozit considerat a fi deosebit de important pentru înțelegerea schimbărilor paleoclimatice și a prezențelor antropice în sistemul carstic al văii Minișului, sector Plopa-Ponor. Totodată continuarea cercetărilor arheologice se impune și pentru fixarea cronologică, paleoclimatică și culturală, în detaliu a secvențelor stratigrafice eşalonate din Paleoliticul superior până în epoca modernă. Așadar, cercetările efectuate în cursul acestei campanii au avut două componente majore:

- continuarea cercetărilor din Peștera La Hoțu, conservate din campania anului anterior;
- efectuarea unui sondaj test pentru punerea în evidență a secvenței stratigrafice din abri-ul situat lângă peștera cunoscută sub numele de Peștera cu Abri.

Peștera Hoțu (La Hoțu)

Astfel, pentru continuarea decapajului în peștera Hoțu s-a impus lărgirea suprafeței conservate în cursul campaniei 2006, pe de o parte din rațiuni științifice (cercetarea planimetrică a nivelurilor arheologice existente, înregistrarea datelor de dispersie spațială și gestiune a spațiului în diversele etape de locuire preistorice) iar pe de alta, din motive de securitate (adâncimea mare atinsă în campania 2006 și blocurile de calcar, de dimensiuni mari ce exercitau presiune asupra profilelor măreau riscul prăbușirii acestora). Practic, au fost deschise următoarele careuri, în conformitate cu sistemul de caroiaj realizat în 2004:

- c.2A - 3A / 2C - 3C - 4C
- c.6A - C / 7A - C

Cele două direcții de extindere au avut în vedere două etape majore de locuire, în speță orizonturi postpaleolitice și realități culturale ale Pleistocenului superior, puse în evidență în campania 2006 prin nivelurile: 5.1-5.2, 6.1 – 6.3, 7.1 – 7.3. Practic în campania 2006 a fost depășită limita Pleistocen - Holocen, marcată de un strat gros alcătuit din material clastic și blocuri de calcar de mari dimensiuni (Level 6.1 – 6.2) situație ce ne-a permis cercetarea nivelurilor inferioare, fără însă a atinge patul peșterii.

Sintetic, până în prezent am putut pune în evidență o coloană stratigrafică ce numără 17 niveluri, fără ca aceasta să fie finală, putem face următoarele precizări:

- nivel modern (niv. 1.1) (sediment negru);
- nivel medieval (niv. 1.2) (sediment negru-marونی);
- nivel roman (niv. 2) (sediment brun cu multe pietre);
- nivel Coțofeni (niv. 3.1 – 3.5) (sediment cenușiu);
- nivel neolitic (niv. 4.1);
- nivel Starčevo-Criș (niv. 4.2) (sediment gălbui-marونی);
- nivel mezolitic (niv. 5.1) (argilă roșiatică);
- nivel mezolitic (niv. 5.2) (argilă galben-roșiatică);
- nivel steril arheologic (niv. 6.1) (argilă galbenă-roșiatică cu material clastic);
- nivel steril arheologic (niv. 6.2) (matrice galbenă-roșiatică cu material clastic grosier);
- sediment fin, cenușiu cu material clastic (niv. 7.1);
- sediment cenușiu-gălbui cu claste de dimensiuni medii, cărbune și material osteologic calcinat (niv. 7.2);
- sediment alb-gălbui, foarte fin, cu cărbune diseminat și material osteologic rulat (niv. 7.3).

Având în vedere evoluția pe viitor a cercetărilor din această peșteră, am decis, din rațiuni profesionale ca în acest an să ne rezumăm la decaparea părții superioare a secvenței stratigrafice (niv. 1.1 - 3.5), conservând săpătura pe întreaga suprafață la nivelul 4.1, corespunzător unei faze târzii a complexului cultural specific neoliticului timpuriu, Starčevo - Criș. Decaparea secvenței stratigrafice, corespunzătoare acestei etape ocupaționale, se va face în campania anului următor, în baza protocolului de colaborare, de către o echipă interdisciplinară coordonată de Dr. Joshua Pollard (University of Bristol).

Niveluri ocupaționale și complexe arheologice:

Nivelul 1.1 a fost pus în evidență de existența a numeroase structuri de combustie, materiale metalice și din sticlă. Aceste complexe, nu au perturbat nivelurile antropice anterioare, cel puțin în zona cercetată de noi.

Nivelul 1.2 caracteristic perioadei medievale târzii, a fost pus în evidență printr-o clară demarcare stratigrafică și prin prezența unui material ceramic caracteristic, fără perturbații stratigrafice.

Nivelul corespunzător perioadei romane (niv. 2) a furnizat materiale ceramice, de bună factură, similare celor descoperite în zonele apropiate în anii anteriori.

Nivelul 3. O situație interesantă privitoare la acest nivel arheologic (niv. 3.1 – 3.5) ne-a fost furnizată de linia careurilor 2A – 3A / 2C – 3C – 4C, unde am surprins, la orizontul nivelului 3.3, un complex de habitat de formă ovală, cu orientare NE-SV ce avea pe latura S-SV 3 gropi de pari, orientați oblic, sprijiniți și legați pe un stâlp central, a cărui amprentă am identificat-o la limita dintre careurile 2B-C. Distribuția în plan a amprentelor acestora, precum și orientarea lor, ne permite să afirmăm că ne aflăm în fața unei structuri „de tip paravan” menită să protejeze împotriva curenților de aer ce se formează în acel sector al peșterii. Sedimentarea multistratificată a complexului ne-a permis verificarea și confirmarea suitei stratigrafice a secvenței Coțofeni, fiind vorba de diferite niveluri ocupaționale și nu de niveluri artificiale de cercetare.

Practic, această structură de habitat a fost construită în prima etapă de locuire Coțofeni, prin amenajarea

specială a nivelului de călcare, suferind apoi 3 etape distincte de umplere. Această primă etapă este contemporană cu structura de combustie identificată în careul 6B ce suprapune direct nivelul 4.1. Privind din prisma dispersiei spațiale a complexelor arheologice dar și a gestionării spațiului, menționăm că prima structură de combustie a acestui complex pare a fi cea din careul 6B, însă în etapele ulterioare se pare că a funcționat structura descoperită și cercetată în 2004-2005 în careurile 5B - 4B, flancând practic intrarea în complexul de locuire până la nivelul ocupațional 3.3.

În ceea ce privește abandonul acestui complex suntem de părere că aceasta s-a produs prin părăsirea lui în condiții de acalmie, situație ce a generat și o recuperare a materialului de uz casnic folosit în activitățile curente. Excepționând materialul ceramic fragmentar, recuperat în exteriorul vetrei de foc, tot acestei structuri îi aparține și o râșniță abandonată în exteriorul ei la o distanță de cca. 1,5 m.

Așa cum am menționat, la niv. 4.1 am conservat săpătura pentru campania 2008 ce se va desfășura în colaborare cu University of Bristol (coord. dr. Joshua Pollard).

Peștera cu Abri

Cu riscul de a deveni repetitivi, reamintim faptul că dat fiind gradul accentuat de fragmentare al acestui sistem carstic, susținut prin existența numeroaselor doline de prăbușire, de mari dimensiuni, suntem de părere că înțelegerea prezențelor antropice în acest sistem carstic în Pleistocenul superior și Holocen nu poate fi realizată fără o analiză pe două direcții, una verticală (subteran – Peștera cu Oase și suprafață – doline de prăbușire, etaje fosile, galerii parțial prăbușite) și una orizontală prin intercorelarea secvențelor stratigrafice neremaniate ale unor galerii-peșteri cu acces natural – Peștera cu Abri (cvasi-colmatată), Peștera din Dolină (3 galerii cu faună pleistocenă), Peștera La Hoțu (secvență stratigrafică pluristratificată Pleistocen – Holocen).

După realizarea planului de detaliu al acestui abri (scara 1:20) a fost stabilit punctul „0” pe peretele de NE, median, la cca. 0,40 m deasupra actualului nivel de călcare.

În acest sistem de carioaj (litere E-V, cifre N-S, ordine crescătoare) am efectuat un mic sondaj test pentru a pune în evidență succesiunea stratigrafică caracteristică acestui adăpost natural pe linia careurilor 15A-C și pentru a putea dezvolta pe viitor strategia de cercetare.

Astfel, până în acest moment a fost pusă în evidență o coloană stratigrafică ce cuprinde 6 niveluri ocupaționale antropice, marcate de prezența a numeroase structuri de combustie asociate cu materiale ceramice, litice și osteologice caracteristice perioadei moderne, medievale sau preistorice (epoca bronzului, Coțofeni sau neolitice). Trebuie reținută existența unui complex arheologic puternic afectat de foc, la nivelul stratigrafic notat preliminar niv. 3 dar și altele subiacente, niv. 4.1 – 4.2, 6.1 – 6.2.

Sintetic, în acest moment secvența stratigrafică relevată în decapajul de pe linia careurilor 15A-C poate fi prezentată cu titlu de ipoteză de lucru astfel:

- niv. 1.1 - perioada modernă,
- niv. 1.2 - perioada medievală,
- niv. 2 - perioadă medievală,
- niv. 3 - epoca bronzului (?),
- niv. 4.1 - cultura Coțofeni (?),
- niv. 4.2 - cultura Coțofeni (?),
- niv. 5 - perioada neolitică,
- niv. 6.1 - complexul cultural Starčevo-Criș,
- niv. 6.2 - complexul cultural Starčevo-Criș.

Secvența stratigrafică relevată până acum atât în Peștera La Hoțu cât și în Peștera cu Abri coroborată cu informațiile paleoclimatice și antropologice furnizate de Peștera cu Oase întregeste imaginea asupra prezențelor antropice preistorice, antice și medievale în sistemul carstic al văii Minișului.

Practic, continuarea cercetărilor arheologice în acest sector se impune ca o necesitate pentru înțelegerea contextuală și de detaliu a locuirii umane din acest areal, a evoluției paleoclimatice, ambientale și geomorfologice a sectorului carstic Plopa - Ponor.

În încheiere, dar nu în ultimul rând, mulțumim DCCPCN a jud. Caraș-Severin precum și MBM Reșița pentru sprijinul necondiționat oferit în timpul acestor campanii de cercetări.

Informații suplimentare online

[Raportul 3983 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://mapserver.cimec.ro)
